

هم افزایی دانشگاه و بخش اجرایی در حوزه دانه‌های روغنی

بر اساس آخرین داده‌های سامانه آمار کشور در سال ۹۷، تعداد دانشجویان در رشته‌های تحصیلی و مقاطع مختلف کاردانی تا دکتری در حدود ۳,۵ میلیون نفر اعلام شده است که حدود ۸۰ درصد این افراد در یکی از مقاطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری یا فوق دکتری تحصیل می‌کنند.

از مجموع کل دانشجویان کشور در سال ۹۸ حدود ۴ درصد (حدود ۱۴۰ هزار نفر) در حوزه کشاورزی و دامپزشکی تحصیل می‌کنند که این میزان نسبت به ۵ سال قبل از آن بیش از ۴۵ درصد کاهش داشته است. بر اساس توزیع رشته‌های کشاورزی (حدود ۲۶ رشته) در مقاطع کاردانی تا دکتری، حداقل حدود ۳۵ درصد دانشجویان کشور در حوزه کشاورزی (حدود ۵۰ هزار نفر) در یکی از رشته‌های زراعت و اصلاح نباتات، گیاهپزشکی، علوم خاک و آب و بیوتکنولوژی تحصیل می‌نمایند.

از حدود ۸۱ میلیون تن محصول کشاورزی تولید شده منتهی به سال ۱۳۹۷ در کشور، حدود ۶ درصد (حدود ۱۳ میلیون تن) مربوط به تولید محصولات صنعتی بوده است و از این ۱۳ میلیون تن حدود ۵ درصد (۶۰۰ هزار تن) مربوط به زراعت دانه‌های روغنی شامل کلزا، سویا، کنجد، گلرنگ، آفتابگردان و سایر محصولات روغنی بوده است. در مجموع حدود ۰,۷ درصد از تولید کشور در بخش تولیدات زراعی مربوط به دانه‌های روغنی بوده است.

حضور حدود پنجاه هزار دانشجو یا فارغ التحصیل کشاورزی در حوزه‌های زراعی کشور از یکسو، حدود ۰,۷ درصد سهم تولید دانه‌های روغنی در بخش زراعی از سوی دیگر، در کنار وابستگی بیش از ۸۰ تا ۸۵ درصدی به واردات دانه‌های روغنی، اهمیت ضرورت و هم افزایی حوزه تحقیقات دانشگاهی و بخش اجرا را دو چندان می‌کند.

در صورتیکه فقط یک درصد از دانشجویان حوزه کشاورزی کشور (۵۰۰ نفر) به همراه اساتید خود در یکی از حوزه‌های زراعت و اصلاح نباتات، بیوتکنولوژی، گیاهپزشکی، علوم خاک و آب (۵۰۰ نفر) و به همین تعداد از فعالان بخش حوزه صنعت و اجرا در بخش خصوصی به همراه کارشناسان وزارت جهاد کشاورزی در مراکز تحقیقات دولتی و خدمات کشاورزی مستقر در شهرستانها و روستاها با یکدیگر همکاری نمایند، می‌توان شبکه منسجمی از توسعه فعالیت‌های موثر در راستای تامین نیازهای داخلی کشور و برطرف نمودن محدودیت‌های موجود در حوزه دانه‌های روغنی را برنامه ریزی نمود.

اما در حال حاضر متاسفانه چنین شبکه منسجم تحقیقاتی، عملیاتی و متمرکزی در کشور وجود ندارد و لذا به نظر می‌آید احیا کانون‌های دانش، صنعت و بازار با شیوه‌هایی جدید و بهره‌گیری از تجربیات قبلی و حضور تمامی فعالان این عرصه بتواند نقش مهمی در دستیابی به اهداف متصوره برای تامین نیازهای داخلی کشور داشته باشد. لذا پیشنهاد می‌گردد، دفتر هماهنگی دانش، صنعت و بازار معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به این مهم توجه داشته و با برنامه ریزی صحیح و مستمر و بهره‌گیری از تمامی ظرفیت‌های داخلی کشور بتواند نقش مهمی در پیشران حرکتی کشور در تامین حداکثری نیاز داخلی کشور در حوزه دانه‌های روغنی داشته باشد.

علی زمان میرآبادی

مدیر تحقیقات و آموزش شرکت توسعه کشت دانه‌های روغنی